veliko sredo v Celju se vršeči odborovi seji sprejela sledeče predloge:

1. Zaveza dela na to, da se izvrši sklep 1. seje višjega šolskega sveta, po katerem je za bivšo Štajersko določiti poseben informator pri višjem šolskem svetu. Mesto naj se razpiše ter da štajerski organizaciji prilika določiti terno-predlog.

2. Ker sta tovariša Lud. Černej kot zastopnik in Gnus kot namestnik v viš. šol. svetu odstopila, tovariš Gangl pa je postal višji šolski nadzornik, je volitev enega zastopnika ljud. šol. učiteljstva in dveh namestnikov takoj razpisati.

3. Neobhodno potrebno je, da se imenuje informator, ki pozna slovensko šolstvo, v Beograd.

4. Zvezin sklad se uporabi za nakup hiše v kakem zdravilišču.

5. Zveza se ne razpusti, dokler ni urejena zadeva ujedinjenja jugoslovanskega učiteljstva.

6. Prispevek Zvezi za leto 1920 se določi 2 K letno od člana. Društva naj čimprej poravnajo članarino.

7. Zvezin tajnik se poveri, da uredi zadevo pri knjižnici mariborskih učiteljiščnikov. Kot zastopnika Zveze za pregledovalca knjižnice se določi tovariša Rakuša iz Krčevine pri Mariboru.

Odbor je obširno razpravljal o imenovanju nadučitelja v Vojniku ter k razpravi povabil tudi tovariša Eksela.

+ **Radovljiško okrajno učiteljsko društvo** ima dne 29. aprila t. l. ob pol deseti uri svoje zborovanje na Jesenicah v slovenski šoli. Predava tov. Janko Baraga o računstvu v I. razredu. Popoldne ob dveh je ogled tovarne s posebnim ozirom na vlivanje zvonov. — Naročila za kosilo naj se pošljejo do 27. t. m. tov. Hudetu na Jesenice. Tajnik.

Podpirajte „Jugoslovansko Matico!“

Kronika.

= **Naš parlament.** Začasno narodno predstavništvo šteje 296 članov, ki se razdele približno tako, da pride po en poslanec na približno 40.000 duš. Po „podedovanih“ državnih in deželnih mejah pripade: na bivšo kraljevino Srbijo, vštevši Macedonijo 108 poslancev, Črno goro 12, vojvodino (deli Bačke, Baranje in Banata) 30, kraljevino Hrvatsko in Slavonijo z Medjimurjem 62, kronovino Dalmacijo 16, Bosno in Hercegovino 32, kronovino Istro 3, mesto Reka 1, Slovenija (bivša vojvodina Kranjska, slovenski del bivše vojvodine Koroške, slovenski del bivše vojvodine Štajerske, slovenski del bivše mejne grofije Goriško-Gradiščanske, mesto Trst in slovensko Prekmurje) 32 poslancev, skupaj torej 296 poslancev.

= **Šola za očete.** Neki francoski list priporoča ustanovitev šol za očete. Te šole naj bi obiskovali mladi ljudje, kjer bi se jih poučevalo o vsem, kar potrebujejo za vestno izpolnjevanje bodočih očetovskih dolžnosti.

= **Strokovna izobrazba voditeljev posvetovalnic za izbiro poklica.** Na Dunaju so otvorili prvi tečaj za strokovno izobrazbo oseb, ki delujejo v posvetovalnicah za izbiro poklica oziroma se nameravajo temu delu posvetiti. Pogoj za sprejem je srednješolska ali tej primerna izobrazba in dovršeno 24. leto. Tečaj bo trajal 3 mesece in se bo deloma vršil skupaj s tečajem za uradništvo delovnih posredovalnic.

= **Za tehnično ljudsko izobrazbo.** Na Dunaju se je ustanovila »Svobodna zveza za tehnično ljudsko izobrazbo«, v kateri so zastopane vse tehnične organizacije in zavodi, predvsem tehnična visoka šola in tehnični muzej. Predsednik je inž. dr. W. F. Exner. Društvo hoče izpolniti veliko vrzel v splošni izobrazbi ljudstva z ozirom na tehnične vede in znanje in v to svrho prirejati javna predavanja o tehniki, rudarstvu, kmetijstvu, gozdarstvu in dr., izdajati posebno glasilo »Tehnika in Kultura«, ustanoviti lasten arhiv filmov, knjig itd.

= **Zgodnje počitnice v Avstriji.** Temeljem zdravniških preiskav so dognali, da je na dunajskih šolah nad dve tretjini otrok potrebnih okrepitve. Na tisoče in tisoče dunajske dece je že odšlo v inozemstvo, kjer so jo razni narodi človekoljubno vzeli pod streho. Ostalo je doma še 16.000 oslabelih otrok, ki jih pošlje občina sedaj na deželo. Da dobi zanje prostora v šolah, se bodo začele letos velike počitnice že 15. junija; v dunajskih šolah, ki so malone izpraznjene, bi se nadaljnji pouk istotako ne izplačal.

= **Avstrijsko katoliško šolsko društvo** je imelo 11. t. m. na Dunaju svoj redni občni zbor, na katerega je poslal papežev nuncij Agna Serra papeževo pismo. Društvo šteje 107.000 članov. Zbor je sprejel resolucijo, v kateri zahteva: Bodoča državna ustava naj zagotovi svobodo pouka in vzgoje, fakultativno versko šolo ter zajamči in zavaruje versko-nabožni pouk in vzgojo; šolska preosnova naj ne zavrže vsega dosedanjega, marveč naj se izvede v zmislu organičnega razvoja tega, kar je postalo zgodovinsko; v šolsko-preosnovane komisije naj se v primernem številu pokličejo tudi katoliški strokovnjaki; katoliški starši se pozivljejo, da sodelujejo v društvih staršev, ki so se osnovali za šole.

= **Velika potreba nadaljevalnih šol.** Neki dunajski list se peča z veliko škodo, ki jo trpi na svoji temeljni izobrazbi mladina, ki je hodila začasa vojne v šolo. Znanje, ki ga je otrok pred vojno prinesel z ljudske ali meščanske šole, je bilo vse kaj drugega nego je tisto, kar so pridobili otroci v šoli za časa vojne. Ta primanjkljaj bo cel rod tako težko čutil vse življenje, ako tisti, ki so v to vpoklicani, ne bodo poskrbeli, da se ta primanjkljaj kolikor mogoče nadomesti. To nalogo morajo prevzeti nadaljevalne šole, ki se morajo kolikor mogoče izpopolniti in razširiti. Obvezni obisk nadaljevalne šole se mora raztegniti na vso mladino — razen one seveda, ki obiskujejo druge šole — do 18. leta starosti. Predvsem pa se morajo preosnovati nadaljevalnošolski sveti, da bodo imeli več zmisla za potrebe in koristi delavske mladine.

= **Vprašanje ženskih srednjih šol na Dunaju.** Na Dunaju so ženske srednje šole, ki so vse zasebne, na tem, da se zapro. Kljub temu, da so zvišale šolnino od 300 na 900 in 1200 K, ne morejo zmagovati stroškov. Učitelji in učiteljice dobivajo po 400 do 800 K mesečne plače, s čimer seveda ne morejo živeti. Sedaj so uvedli akcijo za podržavljenje vseh ženskih srednjih šol.

= **Zakon o davku na vojne bogataše** je predložil finančni minister prestolonasledniku v podpis. Sedaj so zagotovljeni novi državni dohodki, in sicer: 1. Po zakonu o proračunskih dvanajstinah so v vsem kraljestvu uvedene sodne in administrativne takse, ki so bile v veljavi na teritoriju kraljevine Srbije. 2. Uvedene so nove takse na zabave, gledališča, kinematografe, cirkuse itd. 3. Zakon o davku za vojne bogataše, je, kakor rečeno, sankcijoniran.

= **Koliko je judov na svetu.** Judovski zgodovinar Frietsch ceni število judov na svetu na 15,430.000. Od teh živi v Palestini samo 100.000 judov. Največ judov živi v Evropi: Na Poljskem 3 milijone in približno toliko tudi v Ukrajini in današnji Rusiji; v Sibiriji 900.000, na Rumunskem 600.000, v Nemčiji 540.000, na Ogrskem 450.000, na Češkoslovaškem 450.000, na Francoskem 300.000, na Litvanskem 250000, v Jugoslaviji 200.000, na Holandskem 110.000 in na Angleškem in Irskem 3 milijone judov. V Združenih državah Severne Amerike je 3,300.000 judov.

Iz Jugoslavije.

— **Brzojavka iz Beograda.** 16. aprila. Kongres jugoslovanskih učiteljev se ne bo vršil dne 23. maja t. l., temveč dne 18 julija, in sicer na zahtevo tovarišev iz Slovenije, Dalmacije in drugih krajev, ki želijo, da bi bil kongres v času velikih šolskih počitnic, da bi se ga tako mogli udeležiti. — Tovariši in tovarišice! Pripravite se v čim večjem številu, da pohitimo o počitnicah na prvi veliki jugoslovanski učiteljski kongres, ki nam ustvari našo Unijo!

+ **Podružnica „Slomškove Zveze“ za kočevski okraj** je sklenila 8. t. m. sledečo resolucijo kot odgovor na resolucijo okr. učit. dr. za koč. okraj: „Člani Slomškove Zveze so mnenja, da je treba najprej sporazumno z našim osrednjim odborom pripraviti pravila, ki nikakor ne bodo nasprotovala načelom Slomškove zveze; sicer ni mogoče nadaljnih razgovorov, še manj pa vstop v novo organizacijo.“

+ **Podružnica Slomškove Zveze za kranjsko-radovljiški okraj** je kot odgovor na zborovanje okr. učit. društva za kranjski okraj sklenila dne 15. t. m. sledeče: „Predsednik Slomškove Zveze (Štrukelj) in urednik „Slov. Učitelja“ (Fabinc) sta temeljito pojasnila vsa za učiteljstvo pereča vprašanja, zlasti tudi zadevo glede stanovskega ujedinjenja. Zborovalci so sprejeli resolucijo, kjer pozdravljajo ustanovitev Unije, ki se mora ustanoviti le v sporazumu z osrednjim vodstvom Slomškove Zveze. Ne trpimo nikakega kulturnega nasilstva in hočemo garancij, da bi bilo društvo tudi res stanovsko. Vsa čast mnogoštevilnim zborovalcem, ki se niso dali dosedaj premotiti lepim besedam naših nasprotnikov. Upamo, da to prebudi še tiste omahljivce, ki ne vedo, kaj jim je storiti. Krščansko učiteljstvo naj krepko drži skupaj in zaupa svojim voditeljem, pa se ne bo treba bati nobenega terorizma.“

»Vsem podružnicam »Slomškove zveze« in okraj. učiteljskim društvom v Sloveniji.« Z ozirom na naš današnji članek „Jezijo se“. . . . . ponatiskujemo v boljše razumevanje okrožnico odbora »Slomškove zveze« z dne 6. t. m., ki jo je bil priobčil »Slovenec« pod gorenjim naslovom. Dotična okrožnica slove: »Da se zadeva ujedinjenja slovenskega učiteljstva temeljito pojasni in odstrani za bodoče vsako nesporazumljenje, je sklenilo učiteljstvo »Slomškove zveze« na svojem sestanku z dne 31. marca t. l. objaviti okrožnico vsemu slov. učiteljstvu, ki naj sedaj odloča o zadevi. Na pobudo »Slomškove zveze« se je osnoval lansko leto »Učiteljski svet«, ki mu je predsedoval učitelj Ivan Petrič, sedanji voditelj v Spodnji Šiški. V tem Učit. svetu so se pripravljala tla za stanovsko ujedinjenje. Vršilo se je nekaj sej, potem pa predsednik že skoraj eno leto ni sklical nobene seje in zadeva je zaspala brez pravega vzroka. Podružnice »Slomškove zveze« so priredile več zborovanj v svrho razpravljanja o stanovskem združenju. Na ta zborovanja so bili vabljeni tudi člani okraj. učit. društev. Na takem skupnem sestanku v Novem mestu dne 1. maja 1919 je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija: »Zahtevamo, naj se združi takoj vse učiteljstvo v Sloveniji v eno samo strogo stanovsko organizacijo, ki pa mu naj pusti v kulturnih vprašanjih popolno svobodo, tudi svobodo združevanja v posebne samo kulturne učiteljske organizacije. Ta učiteljska stanovska organizacija naj se čimprej razširi po vsej Jugoslaviji.« Ta resolucija je bila sprejeta tudi od vseh podružnic »Slomškove zveze«. Na dalje sta »Slov. Učitelj« v št. 5. in 6. lanskega leta in »Učiteljski Tovariš« priobčila članek v navedenem smislu. Na božičnem zborovanju »Slomškove zveze« so bile zopet sprejete resolucije, ki iskreno pozdravljajo ustanovitev stanovske organizacije. Razpravljalo se je o pravilih Unije, ki jih je tudi priobčil »Slovenski Učitelj« v št. 1. let. leta. Na prejšnjih naših zborovanjih pa so se tudi spremenila pravila »Slomškove zveze«, ki naj bi postala le kulturna organizacija. Pravila je najti v številki 7. Slov. Učitelja leta 1919. Obrnili pa smo se nadalje tudi naravnost v Beograd na glavni odbor Udruženja, a odgovora še do danes nismo prejeli. Odbor »Slomškove zveze« se je tudi pismeno obrnil na vodstvo »Zaveze«, poslal mu resoluciji z občnega zbora in ker ni bilo odgovora, smo ponovno pozvali vodstvo »Zaveze« in obenem predlagali, da naj pošlje svoje zastopnike, s katerimi bi bilo možno sestaviti pogoje za ustanovitev strokovne organizacije. Odgovor pa je dobila »Slomškova zveza« od vodstva »Zaveze« šele pod pritiskom javnih polemik, ki se glasi tako-le: »Vodstvo Zaveze je napravilo na svoji seji dne 14. t. m. in z ozirom na doposlana dopisa Vaše »Zveze« sledeči sklep: Zaveza jugoslovanskega učiteljstva v Ljubljani stavljenih resolucij »Slomškove zveze«, s katerimi se ta izreka za edinstveno stanovsko organizacijo zajedno je pa sklenila, da svoje »Zveze« ne razpusti, ne more vzeti na znanje. V zvezi s tem odpade tudi vsak nadaljni razgovor s predlaganimi odposlanci.« To je tedaj zgodovina vprašanja stanovskega ujedinjenja slov. učitelja, iz katere je jasno razvidno, da ne zadene odbora »Slomškove zveze« nobena krivda, če zadeva ne pride preko mrtve točke. Iz vsega pa je razvidno, da sedanji voditelji »Zaveze« zadeve sploh ne smatrajo za resno in jo hočejo na vsak način spraviti s sveta. Nam pa se vidi to vprašanje življenjskega pomena za učiteljski stan in ker smo mnenja, da vodstvo »Zaveze« ni izraz naziranja pretežne večine slov. učiteljstva, zato napravimo od naše strani še zadnji poizkus s tem, da se obračamo na formum vsega slov. učiteljstva, ki naj odloči o stvari po svojem preudarku.«

† **Ravnatelj Schreiner.** V Mariboru je umrl dne 14. t. m. ob 6. uri zjutraj gospod Henrik Schreiner, ravnatelj državnega moškega učiteljišča v Mariboru, ter predsednik Slovenske Šolske Matice. Pokojnika smo poznali vsi slovenski učitelji kot vzornega in duhovitega pedagoga, kot vodnika na našem šolskem polju. O njegovih izrednih zaslugah za razvoj našega šolstva bomo poročali obširneje v eni prihodnjih številk našega lista. R. I. P.

— **Srbsko - hrvatski literarni tečaj.** Pred Veliko nočjo je zaključil vseučiliški profesor dr. Ilešič srbsko-hrvatski literarni tečaj. V kratko odmerjenem času nam je temeljito očrtal razvoj srbsko-hrvatskega leposlovja od Vuka Karadžića do Kranjčevića. Bila je to nad vse zanimiva snov, saj nam je bila, žal, do sedaj tako malo znana. G. predavatelj pa jo je tudi podal z njemu lastno globoko iskrenostjo, ki prihajajoča iz duše, sega v dno duše poslušalčeve. Vsi udeležniki tečaja smo se ločili z iskreno željo, da bi dr. Ilešič drugo leto nadaljeval ta predavanja. Tej želji pa se je pridružila še moja osebna želja, da bi se prihodnje leto teh predavanj udeležilo ljubljansko učiteljstvo v večjem številu, kakor se je to zgodilo lani. Ivanka Kalinova.

— **Ljubljanski tovariši,** ki ste se svojčas oglasili za učitelje vojakov-analfabetov, ste prijazno vabljeni na sestanek, ki se vrši dne 24. t. m., to je v soboto ob 18. uri (6. uri pop.) v pisarni „Hranilnice in posojilnice učiteljskega konvikta“, Frančiškanska ulica 6./I. nadstropje. — Vendelin Sadar, sklicatelj.

— **Pevski sestanek ljubljanskega učiteljstva** bo v pondeljek, dne 26. t. m. ob 17. uri v ljudski šoli na Ledini. K sestanku vabim vse tovariše-pevce in tovarišice-pevke, da se pogovorimo o izboru pesmi in o pevskih vajah. — F. Juvanec.

— **Dvojni jubilej.** Včeraj je praznoval v Bukovici pri Škofji Loki 65letnico svojega rojstva in 50letnico svojega književnega delovanja tovariš Janko Leban. Naš list, ki šteje jubilanta med svoje zveste sotrudnike že dolga desetletja, želi zaslužnemu tovarišu ob redkem jubileju še mnogo srečnih in srečnejših let!

— **Maturanti in maturantke ljubljanskega učiteljišča izza l. 1895.** Julija bode 25 let, kar smo bili „potrjeni“ in se razkropili po širni Sloveniji. Ali bi ne bilo umestno, da se snidemo tekom poletja na sedanjem času primernem sestanku? Tovariš Rus meni, da bi praznovali 25 letnico v Celju ob priliki Zavezinega zborovanja (v prvi polovici sept.) Mogoče bi se tudi mariborski jubilanti takrat in tam sešli in bi tako lahko skupno slavili svoj jubilej. Tovariši in tovarišice, razmišljajte o tem in povejte svoje mnenje in nasvete! S tovariškim pozdravom! Tratar Jože, II. mestna, Ljubljana.

— **Prijateljem potujočega dijaštva!** Bliža se čas, ko bomo zopet lahko prijeli za popotno palico, da gremo med svoje ljudstvo in se razgledamo po širni domovini. Le ona inteligenca, ki ostane v tesnem stiku z narodom, more delati zanj. Zato smo si ustanovili vsedijaški »Ferijalni Savez«, organizacijo, ki naj omogočuje in olajšuje tudi revnim dijakom daljša potovanja v počitnicah in tako prispeva k izobrazbi inteligentnega naraščaja. Da dosežemo ta cilj, se obračamo tem potom do občinstva cele Slovenije, da nam dá na razpolago brezplačna prenočišča z all brez hrane, popust v gostilnah itd. V svrho lažjega zbiranja naslovov navedenih dobrotnikov omladine smo natisnili posebne nabiralne pole in jih razdelili med dijaštvo. Ako bi bil kdo pripravljen, dati potujočemu dijaku enkratno prenočišče v dobi od 15. julija do 15. septembra t. l. z ali brez hrane, ali pa nekaj popusta v svoji gostilni in se pri njemu ni nikdo zglasil z nabiralno polo, ga prosimo, da nam prijavi svoj naslov ter navede, kakatere ugodnosti je pripravljen dajati. **Dijaški Ferijalni Savez,** Ljubljana, Akademski dom (hotel Tivoli).

— **Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** naznanja vsem podružnicam in prijateljicam C. M. družbe, ki s skrbjo povprašujejo, če bo Družba še obstala in delovala za prosveto naroda, tole: Družba obstoja in mora obstati, ter s podvojeno energijo delati, če hoče slovenstvu rešiti, kar se rešiti mora. Ono vzdržuje še 30 učiteljev in otroških vrtnaric. Kdo naj prevzame to breme, kdo naj krmi s hrano prosvete one tisoče otrok, ki jih neguje teh 30 učiteljev in vrtnaric? Družba živi, ker mora živeti, deluje, ker mora delati, da ne poginejo oni, ki so kri naše krvi, ki so bili sicer zapisani smrti. Kdor ima srce in rodoljubni čut, delaj za C. M. družbo!

— **Trgovsko šolstvo.** Na vseslovenskem trgovskem shodu v Ljubljani dne 11. t. m., ki je razpravljal med drugim tudi o trgovskem šolstvu, je bila sprejeta sledeča resolucija: „Trgovci, zbrani na vseslovenskem trgovskem shodu, se živo zavedajo, da je bodočnost Slovenije zasigurana le s procvitom trgovine in industrije. Predpogoj tega razvoja je iskati v strokovnem šolstvu, ki ga nimamo. Zanemarjeni, oziroma sistematično zapostavljani od prejšnje države, pričakujemo, da nam nova država v tem oziru ne bo mačeha, in zahtevamo, naj vlada posveti vso svojo pozornost vprašanju trgovskega šolstva, skrbi za to, da v najkrajšem času, ki je mogoč, zgradi nižje, srednje in visoko trgovsko šolstvo, takoj pa izbere primerne moči ter jim s primernimi podporami omogoči, da se izvežbajo za učiteljski poklic na teh šolah. Pozivamo občine naših mest in industrijskih krajev, naj v razumevanju velikega časa posamič ali združeno snujejo trgovske šole ter s primer-